

Med to število spadajo gluho-nemi, slaboumni, za kojih preskrbo prispeva država. Invalidskih zavodov imamo pri nas 10.

Beračica zapustila 500.000 dinarjev! V Dubrovniku v Dalmaciji je umrla 20. januarja beračica, ki je zapustila premoženje 500.000 Din.

Snežni zameti — ovira za promet. — Snega je padlo po celi Evropi toliko kot nekač desetletij ne. Izredno visoki meg, zameti, plazovi in sneženi viharji so velika — velika ovira za železniški promet. Vlaki, če sploh morejo naprej, prihajajo z večurnimi zamudami. Snežni plazovi se udirajo na železniške tise. Železniško osebje se ima boriti v teh sneh z nepopisnimi ovirami in težkočami, da promet kolikšak deluje. Snežne nepravilnosti so pri nas v Sloveniji, po celi naši državi in tudi v ostalih državah Evrope enako velike.

Vremensko čudo. Po Bosni in Hercegovini je močno snežilo zadnji petek in soboto. V soboto zvečer se je sneg nenadoma prevrgel v dež z ledeno mrzlim vetrom. V noči od sobote na nedeljo in sicer ob eni uri čez polnoč je začelo nenadoma silovito grmeti in je urezala v Mostarju strela v 400 let stari turški stolp (minaret). Udar strele je bil tako silovit, da se je stolp porušil. Strela je poškodovala turško molilnico tudi na notra-j.

Vlak ga je smrtno poškodoval. V noči od nedelje na ponedeljek se je na železniški progi med postajama Trbovlje in Zagorje pripetila huda nesreča. Po progi je šel mlad, gluho-nem fant, ki ni opazil, da se mu bliža vlak. Vlak št. 621 je z vso silo pahnil fanta na stran, kjer je obležal nezavesten in s hudimi poškodbami. Fanta so naložili na prihodnji vlak, ga prepeljali v Trbovlje in od tukaj v Ljubljano, kjer ga je z glavne-ga kolodvora prepeljal rešilni avto v splošno bolnišnico. Gluho-nem mladenič je bil ves čas nezavesten, le za trenutek se je pred prevozom v bolnišnico osvestil, vendar pa niso mogli ljudje od njega izvedeti drugo, kot da je gluho-nem, kar je pokazal z znakom. Dobil je pri sunku hude notranje poškodbe — zdrobilo mu je prsni koš in tudi glava je krvavela. Ponoči je gluho-nem mladenič v bolnišnici umrl. Njegove identitete še niso ugotovili.

Smrt vsled opeklin. Dne 21. januarja je v Zverinjaku pri Brežicah poldrugo leto stara Ana Zorko tako nesrečno padla s peči na vroč štedilnik, da se je po vsem životu opekla. Otroka so takoj prepeljali v javno bolnico, vendar pa so opekline tako strašne, da je v velikih bolečinah že v sredo umrl.

Vlem na veliko pri belem dnevu v Berlinu. V četrtek, dne 24. januarja t. l., je bil izvršen na pošti v Berlinu pri belem dnevu vlem na veliko. Doslej neodkriti vlomilci so odnesli vrednosti za 800 tisoč mark.

Mačke so jedli za zajce. V Benetkah vlada silno razburjenje. Odkrito je bilo velikansko klanje mačk in ljudje ne vedo, ali so jedli mačke ali zajce. Stvar pa je v tem: Policija je napravila nepričakovan obisk dvema trgovcema s kožu-hovino. Eden se je pisal Aldo Capella, drugi pa Otalo Brombera. Oba sta bila

Odvetnik

Dr. Anton Novačan

ima pisarno 122

v Celju, Glavni trg št. 9

**nad Drogenikovo trgovino
„Pri Solncu“**

obtožena, da sta kar na debelo pobijala mačke. V resnici je tudi policija našla v njih glavnem skladišču nič manj kot 50.000 kož od mačk. Vse so bile sijajno ustrojene in pripravljene za prodajo kot kože od bobra, risa, kune in drugih takih živali z dragocenim kožuhom. Oba uničevalca mačk pa sta se še na drug način izkazala kot zelo podjetna moža. Povsod po deželi sta imela svoje mačje lovce in meso ubitih živali sta prodajala v gostilne in tudi v najboljše hotele kot zajčje meso. Od vseh strani prihajajo sedaj pritožbe in prijave o izgini-lih mačkah. Čisto tiho pa so oni, ki so jedli po gostilnah »zajce« in ki sedaj čutijo, kakor da bi po želodcu nekaj — prav mlo zavijalo svoj »miau«. Lov na mačke pa je bil dobičkanosen, le žal, da je sedaj vse te storije konec.

Grozen požar v Carigradu. Začetkom minulega tedna je izbruhnil v Carigradu požar v grškem delu mesta. Zaradi silnega vetra se je širil ogenj z izredno brzino. Grški del leži na griču, po njegovih ozkih ulicah je onemogočen vsak promet z vozovi, ker so zgrajene ulice radi hriba ena nad drugo. Radi silnega mraza je zmrzovala voda v ceveh gasilnih sesalk kar sprotoma. Pogorelo je preko 1000 hiš, ki so bile po pretežni večini lesene. Hiše so bile prenapolnjene in radi tega znaša število ljudi brez strehe 5000. Prizadeti spadajo med najbolj siromašne sloje prebivalstva. — Stvarna škoda še ni do sedaj niti približno ugotovljena.

Kako se je polastil večkratni milijonar svojih otrok. Te dni je govoril celi Pariz o večkratnem ameriškem milijonarju Mr. Moodwarju iz Rochesterja v državi Newyork. Njegova žena živi že par let ločena od moža v Parizu. Mož jej je pošiljal 30.000 frankov mesečno in že iz te svote se da sklepati na veliko bogastvo tega gospoda. Pri ženi sta tudi živela in se šolala v pariških zavodih oba otroka: 13letna hčerka in 9letni sinček. Ko sta se vračala otroka v sredo, dne 23. januarja v spremstvu domače vzgojiteljice iz šole proti stanovanju matere, se je pojavilo naenkrat petero mož na ulici. Možakarji so pograbili de-co in jo odnesli v že pripravljeni avto-mobil. Vzgojiteljica se je sicer postavila v bran in kričala, a to so ugnali z lahkoto. Krik ženske je privabil na od-pomoč učitelja iz sosedne šole. Pognal se je na stopnico avtomobila in pogledal v notranjost. Pri tej priliki ga je nekdo udaril, ne meneč se za šipo, z vso silo po obrazu. Drobci razbite šipe so ranili učitelja tako nevarno na vratu, da se je zgrudil nezavesten. Policija je kmalu dognala, da je ugrabil otroka — lastni oče, ker ni mogel pričakati, da bi mu bila deca priznana sodnim potom.

Kam je zbežal oče na avtomobilu z otroci, še ni znano.

Krvava velilna agitacija v Mehiki. V pokrajini Hidalgo v ameriškani državi Mehiko so se vršile dne 23. januarja politične agitacije radi volitev pokrajinskega predsednika. Pri tej priliki je bilo ta dan ubitih 44 oseb in 100 pa ranjenih.

To je bil plen za policijo. Policija velikega ameriškega mesta Čikago je napravila v ponedeljek, dne 21. januarja pogon za zločinci v večjem obsegu. Pri tej priliki je padlo v pest roki pravice 3394 zločincev. Med prijetimi je znatno število dolgo iskanih nevarnih roparjev in vlomilcev. V času, ko je bila policija na pogonu za nepridipravi, se ni zgodil v celem ogromnem mestu niti en zločin. Zadnjih sedem dni pred omejenim nastopom policije je bilo javljenih čikaškimi oblastim 104 roparski napadi in umori.

Zanimivosti.

PRVI RAZISKOVALNI POISKUSI JUŽNEGA TEČAJA.

Našim čitateljem smo že sporočili, da se je lotil Amerikanec Byrd raziskovanja južnega tečaja. Kot oporišče si je izbral Byrd isto točko na Rossovem ledenem polju, odkoder se je lotil potovanja proti tečaju leta 1910 lanske leto smrtno ponesrečeni Amundsen. Omenjena izhodna točka je močno izpostavljena viharjem, ki se pojavljajo krog Rossovega zaliva kar naenkrat in so tako silni, da je človek v tej nadlogi — brez moči. Prva naloga Byrdove ekspedicije je sedaj: izhodišče zavarovati z lopami ter lesom tako, da ga siloviti viharji ne bodo mogli odnesti ter vreči v morje. Ko bo enkrat ta izhodna točka dovolj kljubovala viharjem, bodo zgradili letišče za letalo, odkoder se bo lahko Byrd dvigal na polete proti tečaju in po povratku zopet nemoteno in brez življenske nevarnosti pristajal.

Poveljnik ekspedicije Byrd je že poletel doslej iz oporišča parkrat v smeri proti južnemu tečaju. Zaključek dosedajnih poletnih poskusov je ta, da je ledena poljana, ki se razteza proti tečaju, izredno težavna ter pusta. Nikjer ni videti kakih značilnih točk, po katerih bi si bilo mogoče uravnati smer, ako bi letalec slučajno zablodil. Črta, kjer se konča led in začne morje, je edina, ki se ostro loči in da spoznati, vse drugo je zabrisano v megli in oledeneli — be- lo blesteči planoti.

NEKAJ O ZAČASNEM GOSPODARJU AFGANISTANA.

Prvotnega in pravomočnega kralja Afganistana Amanulaha so strmoglavila uporna plemena, ki so proti njegovim evropskim novotarijam ter proti napredku. Mesto Amanulaha je bil izklican in kronan za afganistanskega kralja njegov brat. Začasni in resnični gospodar v Afganistanu je navaden — pustolovec ghazi Habib Ullah kan. To ravno kar navedeno ime si je ta mož pri vzel sedaj, ker v resnici se imenuje Bakka Sakao in je sin navadnega nosača

vode. Po zunanosti je visok 1.80 m, izredno lep človek ter eden najboljših strelcev, uprav levjega poguma ter je mojster v bojevanju. Že v mladostnih letih je hlepel po gospodarstvu nad bojnimi silami.

Kot mlad človek se je maščeval radi storjene mu krivice nad prijatelji ter znanci s tem, da je ropal po deželi in uničeval vse, kar mu je prišlo pod roko.

Ker je nekoč ustrelil dva napadalca, je bil kot zločinec pripeljan v afganistansko prestolno mesto Kabul v verigah. Sodišče ga je obtožilo umora, ga tudi obsodilo ter pahnilo v ječo. Iz zaporov je bil izpuščen na podlagi izdane amnestije.

Oproščen je, se je podal v planine in se udajal tolovajskemu življenju. Zbiral je krog sebe razbojniške tovariše, kradel, ropal in napadal je krog po raznih krajih neizmerno obširnega Afganistana. Pravi junak in oboževanec priprostega ljudstva je postal radi tega, ker plena ni delil le s svojimi sodrugji, ampak je dajal tudi izdatne podpore najbolj priprostim ter siromašnim.

Pri ravnomar označeni burni predzgodovini ljudskega junaka in dobrotnika Baka Sakao se ne smemo čuditi, da mu je narod začasno zaupal in poveril najvišjo čast ter dostojanstvo neomejenega gospodarja bajno razsežnega Afganistana.

*

Robinzoni v Tihem Oceanu.

Znameniti kapitan in raziskovalec Cook (izgovori: Kuk) je razkril javnosti na svojih pomorskih potovanjih — skrivnosti ogromnega Velikega ali Tihnega Oceana, ki se razliva med Azijo, Avstralijo ter Ameriko. Kuk je bil ubit od domačinov na Havajskih otokih v Velikem Oceanu. Kljub smrti Kukovi so se raznesle krog po svetu vesti o njegovih pravih odkritjih. Predvsem so se širile govorice o nekem krušnem sadu, ki doseže velikost človeške glave in tekne kakor kruh. Od Kuka odkrito krušno drevo so hoteli poiskati, da bi uporabljali njegov sad kot poceni prehrano za črne afrikanke sužnje.

Angleški kralj Jurij III. je dal na razpolago 200 tonsko ladjo z imenom »Bounty«. Moštvo jadrnice je obstojalo iz spremljevalcev ubitega Kuka in bi naj poiskalo krušno drevo. Ladja se je podala na daljno pot leta 1787 proti skupini otokov v Tihem Oceanu, ki se imenujejo »Gesellschaftsinseln«.

Dosegla je srečno zgoraj omenjeno otočje skupino in se ustavila ob otoku Tahiti. Mornarji so zadeli na otoku na nepopisne naravne krasote ter bogastva. Razven tega so bili domačini polni spoštovanja ter ljubezni do novodošlih belih prijateljev.

Jadrnica je imela od angleške vlade povelje, po daljšem pristanku na Tahiti odjadrti proti Tongi (skupina otokov, ki ležijo od Tahiti bolj proti Avstraliji). Mornarji so dobro vedeli, da bodo morali tudi iz Tonga skupine kmalu odriniti nazaj na Angleško in bo konec rajske sreče novih krajev.

Pomorsčaku Kristijanu se je posrečilo, da je pridobil tovariše za upor proti ladijskemu kapitanu. Kapitana in oficirje so uporniki nekega dne pograbili, jih pobasali v čoln in jih pustili na sredini Tihnega Oceana nadaljni usodi. Ubogi kapitan je blodil z 19 možmi šest tednov po širnem morju, dokler ni zanesel slučaj čoln proti otoku Timor (blizu velikega in znanega otoka Java), kjer je zadel na angleške koloniste in bil rešen.

Od zgoraj omenjenih 25 upornikov se je hotela večina vrniti in ostati na rajskem otoku Tahiti, kjer se jim je godilo nekaj mesecev tako nebeško udobno.

Poveljnik upora Kristijan, ki se je bal morebitnega zasledovanja od strani angleške vlade, je zapustil na ladji »Bounty« z 8 možmi, katerim se je pridružil 6 mož domačinov, z 12 ženami Tahiti in se je podal na otok Pitcairn. Otok leži bolj proti ameriški obali, je čisto osamljen in meri 5 kvadratnih kilometrov. Obrežje otoka je izredno strmo in je pristanek večjim ladjam nemogoč. Na tem čisto samotnem kraju se je naselil Kristijan. Po naselitvi je dal celo razdreti in potopiti ladjo, na kateri je dosegel to samotno točko.

Duša upora Kristijan je bil prepričan, da bo ustvaril na osamelem otoku zemeljski raj, kakor ga je okušal na Tahiti, a se je bridko varal.

Beli Kristijanovi spremljevalci so začeli nečuvno stiskati moške domačine iz Tahiti. Domačini so se uprli, pa so podlegli belokožcem, ker so tem pomagale iz Tahiti pripeljane ženske, ki so svoje lastne može pobile.

S tem s krvjo ter smrtjo zatrtim uporom je pričelo na sicer bogatem otoku življenje polno sovraštva ter pobojev.

Po 11 letih bivanja na Pitcairn, torej leta 1800, je bil na otoku samo eden mož, po imenu Adams, ki je imel nekaj žen in 20 otrok. Uvidel je, da sta uničila moško prebivalstvo otoka živalska podivjanost, ki izvira iz popolnega brezverstva. Začel je pri preostalih svojcih z najboljšo strogo krščansko vzgojo, ki je rodila par letih najlepše uspehe in sadove.

Osamljeni otok Pitcairn so odkrili zo pet v letih 1808 in 1814. Poročila iz teh let beležijo, da niso našli raziskovalci Tihnega Oceana nikjer tako nedolžnih ter dobrih ljudi kakor na tem otoku. Upeljava krščanske vere in morale je prelevila otok v par letih v nepopisni raj sreče, nedolžnosti in vsestranskega zadovolja. V tej samoti je živel strogo pokristjanjeni človek srečno, zadovoljno in naravno kakor Adam in Eva v paradižu pred grehom.

Z leti so se presrečni samotarji tako razmnožili, da ni bilo več prostora v raju. Leta 1956 se je moralo z otoka izseliti 190 oseb. Te ljudi so prepeljali na otok Nordfolk, ki leži blizu Avstralije. Otok meri 39 kvadratnih kilometrov in je po podnebjju ter rastlinstvu — pravi park.

Presrečni ljudje iz Pitcairn se niso počutili v novem raju tako srečne, kakor v starem. Več družin se je preselilo nazaj na otok Pitcairn, ki šteje danes

175 prebivalcev. Na otoku Nordfolk živi danes 720 oseb.

Rajski otok Pitcairn obiskujejo v sedajšnjih časih lovci na kite in bogatini iz Avstralije.

Znanstveniki se pečajo s prebivalci, ki so narasli v posebno človeško pleme vsled križanja med Severoevropejci in Polinezi.

Novo človeško pleme na samotnem rajskem otoku živi še danes v vsej sreči, naravnem blagostanju in strogo po načelih krščanske vere in morale.

Novo knjige.

»Prijateljski v ugankah«. Mladinski pesnik A. Čebular podaja v lični zbirki slovenski mladini zvrhan kešek orehov in lešnikov-ugank: 150 živalic nastopa v teh ugankah, mladih čitateljev prijetna in zabavna naloga pa je, da pogodijo njih imena. Vsebinsko knjižice preveva bujna domišljija pisatelja, ki je znan vzgojitelj — najlepše zrcalo zdrave otroške duše. Zbirka je v malem prirodo-pis za naše najmlajše. Otrok se ga bo naučil kar igraje, da sam ne bo vedel kdaj. Čital in ugibal bo, mladi duh se bo vežbal, razum bistril, spoznanje bo raslo. Tako je združeno koristno s prijetnim. Mladina se na ta način že v zgodnji mladosti navadi dobro opazovati, kar je velikega vzgojnega pomena. Lična knjižica, ki jo krasi tudi nekaj lesorezov pisatelja, stane mehko vezana 6 Din, trdo vezana 10 Din. Dobi se pri založnici — »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, kakor tudi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Dolgi zimski večeri so pusti, ako prihiši ni razvedrila. Najboljše razvedrilo je dobra knjiga. Kdor jo želi imeti, si naj nabavi zelo lepo povest »Odpoved nesrečne žene«. Čitalo jo je že nad 10 tisoč ljudi. Stane samo 12 Din in se dobi v obeh Cirilovih prodajalnah v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in v Jugoslovanski knjigarni ter v Novi založbi v Ljubljani.

Cene in sejmiska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka 13.54 Din, 1 ogrski pengő 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborsko sejmisko poročilo od 22. I. 1929. Prignanih je bilo: 9 konj, 14 bikov, 245 volov, 301 krava in 3 teleta. Skupaj 572 komadov. Povprečne cene za različne živalske sorte so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 8.50 Din, poldebili voli od 7 do 7.50 Din, plemenski voli od 6.50 do 7 Din, bikji za klanje od 6.75 do 8.50 Din, glavne krave debele od 6.50 do 7 Din, plemenske krave od 5 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6 do 8 Din. Prodalo se je 371 komadov, od teh v Italijo 104 komadov in v Avstrijo 56 komadov.

Mariborsko sejmisko poročilo. Na svinjski sejem dne 25. januarja 1929 je bilo pripeljanih 17